

LAITILAN

Sisältö

Toimitusjohtajan katsaus	s. 3
Yhtiö	s. 4
Yhtiön toimialasta Suomessa	s. 4
Olenaisia tapahtumia tilikaudella	s. 4
Tuotanto, liikevaihto, tulos ja tunnuslukuja	s. 6
Tuotekehitys ja uudet tuotteet	s. 7
Liiketoiminnan riskeistä	s. 7
Yhtiön ympäristönsuojelun periaatteita	s. 9
Henkilöstö	s. 9
Osakepääoma, omat osakkeet ja valtuutukset	s. 10
Osakkeenomistajat ja yhtiön johdon osakeomistus	s. 10
Yhtiön johto ja tilintarkastajat	s. 11
Arvio todennäköisestä kehityksestä tulevalla tilikaudella	s. 11
Hallituksen esitys osingonjaosta	s. 11
Tuloslaskelma	s. 12
Tase	s. 13
Tilintarkastuskertomus	s. 14

Tämä korea pytinki on Wirvoitusjuomatehdas, ikivanhan lautilalaisen porejuomaperinteen uljas jatkaja. Täällä tekniikan viimeinen sana ja uupumaton tuotekehitystyö kantavat kaunista hedelmää janoisen yleisön parhaaksi.

Toimitusjohtajan katsaus

Alkoholilain kokonaisuudistus astui osin voimaan 1.1.2018 ja loput lakimuutoksesta tuli sovellettavaksi 1.3.2018 alkaen. Alkuvuonna näkyneet vaikutukset ovat olleet vielä pieniä, mutta varmaa on, että panimoiden ja kaupan saatua prosessinsa kuntoon, tarjonta markkinoilla kasvaa huimasti. Lakimuutos suo paljon uusia mahdollisuuksia ja Laitilan Wirvoitusjuomatehdas aikoo nämä mahdollisuudet käyttää.

Kiristyvässä kilpailussa entistäkin tärkeämmäksi tulee erottua innovatiivisuudella ja kuluttajien tärkeinä pitämien arvojen vieläkin rohkeammalla esiintuomisella. Vuonna 2016 ympäristöjärjestö Greenpeace valitsi Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan Suomen ympäristöstävällisimmäksi panimoksi. Olemme vuosien varrella panostaneet voimakkaasti mm. sivuvirtojen hyödyntämiseen, henkilökuntamme ympäristötietoisuuden lisäämiseen ja energiatehokkuuteen. Laitilan Wirvoitusjuomatehdas taisi vuonna 2001 olla Pohjoismaiden, ellei koko maailman, ensimmäinen tuotantolaitos, jonka kaikki sähköenergia valmistettiin hiilidioksidipäästöttömällä tuulivoimalla. Tämä omantunnonvalinta on vuosien varrella säästänyt hiilidioksidipäästöjä yli 24 000 tonnia, verrattuna hiililauhteella tuotettuun sähköenergiaan. Vastaavan hiilidioksidimäärän sitomiseksi pitäisi istuttaa yli 600 hehtaaria metsää. Vaikka sähköntuotantomme on ollut jo vuosia täysin hiilivapaata, valmistuu tehtaamme katolle huhtikuussa 2018 lähialueen suurin aurinkovoimala. Tällä voimalalla emme omaa hiilijälkeämme enää pysty parantamaan, mutta sen sijaan parannamme sähkömavaraisuuttamme.

Pyrimme pienentämään hiilijälkeä myös uusilla logistisilla ratkaisulla. Aurinkovoimalla liikkuvien drone-kopterien avulla emme toistaiseksi kykene juomalavojamme liikuttamaan, mutta kaiken sen teemme mihin pystymme. Maaliskuusta lähtien siirryimme kansainvälistä tunnustusta kestävä kehityksen panostuksistaan saaneeseen, maailmanlaajuiseen, CHEP-lavakierrätysjärjestelmään, jonka kuormalavat on valmistettu 100 %:sti sertifioidusta puusta. Lavojen keruu sekä uudelleenkäyttö hoidetaan keskitetysti ja ympäristötehokkuus perustuu myös lavojen jatkuvan korjaamisen periaatteelle.

Lupaamme, että panostuksemme kohti täysin hiilivapaata tuotantolaitosta eivät tule jäämään vain edellä mainittuihin.

Kulunut vuosi oli Laitilan omille tuotteille hyvä. Ykkösbrändimme Kukko-oluen menekki kasvoi huimat 22 %. Sopimusvalmistuksessa oli hikkaa, mutta alkoholilain muutos tulee tuomaan tähänkin ryhmään uutta värinää. Omien tuotemerkkien kasvun uskotaan jatkuvan hyvänä. Viennissä on mainiot näkymät, eikä ollenkaan vähäisimpänä Kukko-oluen mahdollisuus nousta lähitulevaisuudessa Ruotsin Systembolagetin myydyimmäksi suomalaiseksi olueksi. Kiinassa Kukolle mahdollisesti aukeavat markkinat tulevat tuomaan oman lisävärinsä kuluvaan tilikauteen.

Tehdään yhdessä kesästä 2018 Laitilan Kesä!

Rami Aarikka
toimitusjohtaja

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

tilikaudelta 1.1. - 31.12.2017

Yhtiö

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n päätoimiala on virvoitusjuoma- ja panimoteollisuuden tuotteiden valmistus ja tukkukauppa. Yhtiö on rekisteröity kaupparekisteriin 23.3.1994. Yhtiön kotipaikka on Laitilan kaupunki.

Yhtiöllä on aputoiminimiä Fisutta, Koulutustoimisto Monessa, Helsingin Wirvoitusjuomatehdas, Aletrade Finland ja Mestariapanimo.

Yhtiön toimialasta Suomessa

Suomessa toimii kaksi panimoyhdistystä: Pienpanimoliitto ry sekä Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry. Pienpanimoliittoon kuuluu viisikymmentäseitsemän (57) panimoa. Jäsenistä suurin ja samalla kaikista Suomessa toimivista panimoista neljänneksi suurin panimo on Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy. Suomessa toimii kokonaisuudessaan yli 90 pienpanimoa.

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliittoon kuuluu kuusi yhtiötä: Momentin Group Oy, Oy Hartwall Ab (Royal Unibrew), Olvi Oyj, MBH Breweries Oy, Red Bull Finland Oy ja Oy Sinebrychoff Ab (Carlsberg).

Suomessa panimotuotteiden kokonaismyynti tilastoidaan ja ilmoitetaan Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry:n kuuden jäsenyrityksen myynnin mukaan. Näistä tilastoista siis puuttuu liiton ulkopuolisten yhtiöiden myynti kokonaan.

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliiton jäsenyritysten kotimaan kokonaismyynti oli vuonna 2017 yhteensä 761,9 miljoonaa litraa. Myynti kasvoi 0,8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Olutmyynti vuonna 2017 oli yhteensä 380,0 miljoonaa litraa eli se laski 2,9 miljoonaa litraa (-0,8 %).

Panimo on nerokas laitos: täällä mäsätään, keitetään ja käytetään. Oluenvalmistuksen monet työvaiheet vaativat tekijöiltään äärimmäistä tehokkuutta. Kukko-olutta pantaessa ei sovi hosua eikä hupsutella.

Siiderin myynti Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliiton jäsenyrityksillä oli yhteensä 29,1 miljoonaa litraa ja long drink -juomien 37,0 miljoonaa litraa.

Siiderin myynti laski 0,01 % ja long drink -juomien myynti nousi 4,0 %. Virvoitusjuomia myytiin yhteensä 240,7 miljoonaa litraa, joka on 5,9 miljoonaa litraa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kivennäisvesien myynti nousi 75,2 miljoonaan litraan (+2,2 %). (Lähde: Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliiton kotisivut)

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan omien tuotemerkkien myynti nousi edelliseen vuoteen verrattuna yhteensä 1.300.096 litraa, eli 15,0 %.

Olellaisia tapahtumia tilikaudella

Alkoholilain kokonaisuudistusta valmisteltiin eduskunnassa lopulta koko vuosi 2017. Uusi laki astui osin voimaan

1.1.2018 ja lopullisesti 1.3.2018. Epätietoisuus tulevan lain sisällöstä hämmensi alaa vuoden loppuun asti luoden epävarmuutta tulevan vuoden toimintasuunnitelmiin. Vuoden viimeisinä päivinä hyväksytty lakiesitys astui siis voimaan käytännössä ilman minkäänlaista siirtymäaika.

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaalte merkittävimpiä muutoksia ovat vähittäismyynnin salliminen enintään 5,5 %:n alkoholijuomille sekä lonkeroiden valmistustapamuutos.

Alle 500.000 litraa vuodessa tuottaville panimoille lakimuutos toi suoramyntioikeuden enintään 12 %:n oluille. Muutos on erittäin tervetullut, mutta jäi ikävästi puolitiiehen useiden pienpanimoiden jäätyä suoramyntiluvan ulkopuolelle. Laitilalle lakimuutos kuitenkin mahdollistaa enintään 5,5 %:n alkoholijuomien suoramyntin tehtaalta, ilman elintarvikkeiden myyntivelvoitetta.

Panimoteollisuuden kilpailu pysyi kovana sekä panimoiden omissa brändeissä että sopimusvalmistuksessa. Sopimusvalmistuksemme määrä laski kalenterivuoden aikana merkittävästi, mutta laskua onnistuttiin suurelta osin paikkaamaan omien tuotteiden myynnin hyvällä kasvulla.

Pienpanimo-oluiden suosio kasvoi yhä tuoden markkinoille useita uusia yrittäjiä mielenkiintoisine oluineen. Kasvun ei uskota laantuvan kuluvaanakaan vuo-

tena, sillä alkoholilain muutos saanee innokkaita oluenpanijoita liikkeelle.

Purimme helmikuussa 2017 maahantuontisopimuksemme Yhdysvaltoihin ja siirsimme viennin merkittävimmät aktiviteetit Aasiaan. Ennen Aasian markkinan aukeamista alkaa oluen vienti Ruotsiin kesäkuussa 2018. Kukko Helles tulee silloin Systembolagetin koko maan kattaviin valikoimiin.

Investointimme olivat tilikaudella nettona yhteensä 787.213,73 (540.851,49) euroa. Lisäksi pysyvien vastaavien ennakkomaksuihin on aktivoitu ennakkomaksuina ja keskenäisinä hankintoina 236.564,00 euroa hankkeista, jotka valmistuvat vuonna 2018 tai myöhemmin. Investoinneista kohdistui rakennuksiin 20.326,00 (0) euroa, sekä koneisiin, laitteisiin ja järjestelmiin 766.888,00 (454.984,79) euroa. Tilikauden 2017 investointeihin saatu tuki 26.000,00 euroa on huomioitu hankintamenon vähennyksenä.

Vuonna 2017 investoimme jälleen reippaasti tuotannon laadun kehittämiseen. Oluen tasalaatuisuuden varmistamiseksi ja suodatuksen optimoimiseksi hankimme panimoon separaattorin. Oluen kuivahumaloinnin helpottamiseksi asennutimme humalatykin. Lisäksi rakensimme jätehiivan talteenottojärjestelmän ja uusimme korkean hygieniatason prosessivesiputkiston.

Olutkapasiteetin kasvattamiseksi panimoon asennettiin tilikauden aikana uusia käymistankkeja. Keväällä 2018 oluen käymistankkeja asennetaan jälleen lisää ennätysmäärä. Keväällä asennettavat tankit nostavat vuotuista käymiskapasiteettia noin kolme miljoonaa litraa, jonka jälkeen koko oluen käymiskapasiteetti on vuositasolla noin 15 miljoonaa litraa.

Huhtikuussa 2018 tehdään katolle nousee lähialueen suurin aurinkovoimala. Investoinnilla haluamme sähköomavaraisuuden kasvattamisen lisäksi vahvistaa asemaamme Suomen ympäristöystävällisimpänä panimona (Greenpeace 2016). Uusi aurinkovoimala on teholtaan 205 kWp. Yhteistyökumppanina toimii paikallinen sähköyhtiö Lännen Omavoima sekä suomalainen aurinkovoimapiioneeriksi Naps.

Tuotanto, liikevaihto, tulos ja tunnuslukuja

Kokonaistuotantomme tilikauden aikana oli 19,8 (21,2 / 20,0) miljoonaa litraa. Liikevaihto laski 4,5 % verrattuna edelliseen tilikauteen.

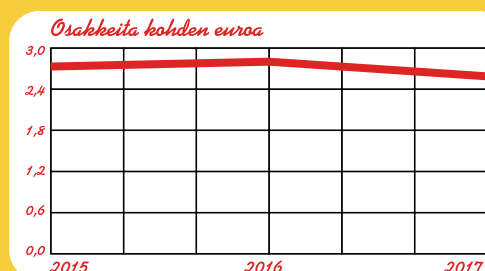
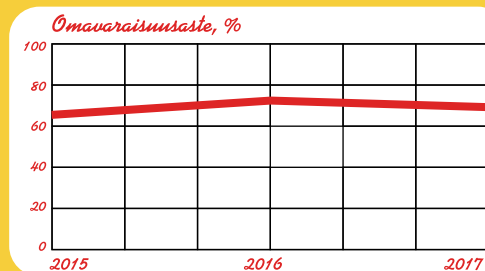
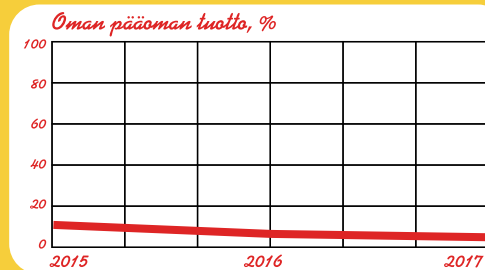
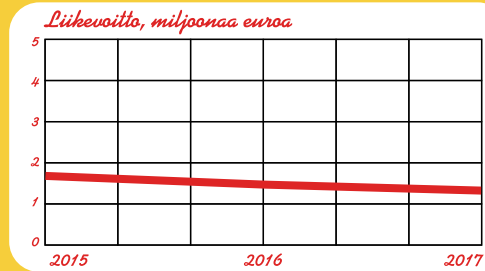
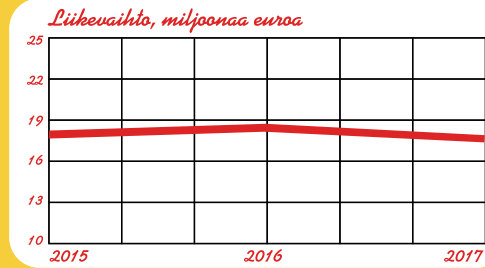
Liikevoitto oli 6,6 % (7,9) % liikevaihdosta. Liikevoittoprosentin laskuun oleellisesti vaikutti kiristynyt hintakilpailu sekä pienpanimoveroalennuksen pieneneminen. Tilinpäätöksen liitetiedoissa yksityiskohtaisemmin kerrottu, tilikauden aikana toteutettu Materiaalit ja palvelut / Ulkopuoliset palvelut -tiliryhmään kirjattujen kulujen kirjauskäytäntöjen täsmentäminen vaikutti olennaisesti Ulkopuolisten palveluiden ja Muiden liiketoiminnan kulujen sekä Liikevaihdon keskinäisiin suhteisiin – liikevoiton euromäärään muutoksella ei ollut vaikutusta. Suunnitelman mukaiset poistokirjaukset olivat tilikaudella 1.166.261,44 euroa. Verotuksessa tehtiin 63.390,04 euroa pienemmät poistot. Tämä ilmenee tuloslaskelman alaosassa poistoeron muutoksena ja taseessa tilinpäätössiirtojen kertymän (poistoerojen) vähennyksenä.

Taloudellisia tunnuslukuja:

Tilikausi	2017	2016	2015
Liikevaihto	17.858.748	18.700.729	18.335.282
Liikevoitto	1.173.309	1.478.077	1.666.416
Liikevoitto-%	6,6 %	7,9 %	9,1 %
Oman pääoman tuotto-%	7,2 %	8,3 %	9,5 %
Omavaraisuusaste-%	66,0 %	69,6 %	67,1 %

Oman pääoman tuotto-% on laskettu: (tilikauden tulos ennen satunnaisia eriä miinus tuloverot) / (keskiarvo vuoden alun ja lopun taseen osoittamasta omasta pääomasta + 80 % kertyneestä poistoerosta) x 100. Yhtiön johto pitää tätä laskentatapaa oikeutettuna, koska konsernituotot kilpailijat konsernituotossaan jakavat poistoeron kaltaiset tilinpäätöskertymät omaan pääomaan ja verovelkaan. Omavaraisuusaste on laskettu vastaavasti poistoerolla näin korjatun oman pääoman mukaan, mikä oli 31.12.2017:

	2017	2016	2015
Korjattu oma pääoma, €	13.072.989	14.134.300	13.981.976
Ulkona olevat osakkeet, kpl	5.125.092	5.125.092	5.125.092
Osaketta kohden, €	2,55	2,76	2,73

Tuotekehitys ja uudet tuotteet

Aktiivinen ja joustava tuotekehitys ovat liiketoimintamme ydintä. Toiminnan tavoitteena on kehittää markkinoille uusia, innovatiivisia ja kannattavia tuotteita sekä kehittää uusia tuoteryhmiä. Vuotuiset kehityskulut on kirjattu yhtiön tilikauden kuluihin. Tunnetuimmat tuotemerkkimme olivat tilikauden aikana alkoholituotteista Kukko-oluet, Intolonkerot, Oiva-siiderit ja Skumppa-kuplajuomat sekä long drink -juomat Brändy, Gini ja Bitter. Virvoitusjuomissa valmistamme vanhan ajan limonaadeja kuten Sitruunasoodaa sekä Herra Hakkaraisen limonaadeja.

Tilikauden aikana Alkon käsityöläisluona lanseerattiin Laitilan Savu Indian Pale Ale 5,9 %. Olutuutuksina lanseerattiin Kukko Bitter 4,2 %, Kukko Porteri 6,5 %, Kukko Helles 4,7 %, Kakolan Kalpea 4,7 % sekä yhdessä vuoden 2016 Hyvän Tuomaan Timo Huttusen kanssa kehitetty Laitilan Golden Ale 4,7 %. Lisäksi lanseerattiin Laitilan Skumppa Sparkling Rose 4,7 %, Laitilan Taskumatti Mustikkalonkero 4,7 % sekä laitilalaisten omista omenoista valmistettu Laitilan Talkoosiideri 4,7 %.

Lisäksi yhtiö kehitti useita kaupan keskusliikkeiden oma-merkkituotteita sekä muita yhteistyötuotteita eri toimijoiden kanssa.

Tilikauden 2018 alussa Alkon käsityöläisluona lanseerattiin Laitilan Kukko Vehnä 5,5 %. Kevään aikana on lisäksi lanseerattu oluissa Laitilan Atlanta American Pils 5,0 %, Laitilan Kølssi 4,7 % ja Laitilan Mämmi Cream Stout 5,5 %. Lisäksi Laitilan Kukko Bitter 4,2 % tuotiin myyntiin tölissä. Keväällä myyntiin tuli myös Laitilan Skumppa Sparkling White Extra Dry 4,7 % ja Laitilan Sex on the Beach 5,5 %. Limonaadeihin lanseerattiin Laitilan Panama Greippilimonaadi.

Liiketoiminnan riskeistä

Laitilan Virvoitusjuomatehdas Oy:n riskienhallinnan tavoit-

teenä on tunnistaa liiketoimintaan ja asetettujen tavoitteiden toteutumiseen vaikuttavat uhat ja mahdollisuudet. Riskienhallinnan tavoitteena on myös ennaltaehkäistä riskien toteutumista ja varautua hallittuun toimintaan poikkeamatilanteissa. Hallitus vastaa yhtiön riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty.

Jokaisella henkilökuntaan kuuluvalla on oma vastuu tunnistaa yhtiön tavoitteiden toteutumista uhkaavia riskejä. Riskienhallinnalla turvataan yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus ja strategian toteutuminen. Yhtiöllä on sertifioitu FSSC 22000 -tuoteturvallisuusjärjestelmä, jonka avulla ehkäistään tuoteturvallisuusriskejä. Järjestelmä on välttämätön kansainvälisessä kaupassa.

Viisas ja ahkera tehtaamme väki valvoo tarkkaavaisena tuotannon kaikkia vaiheita, jotta ponnistelujemme myötä syntyneet poreilevat juomat täyttäsivät vaativammankin asiakkaan mieltymykset.

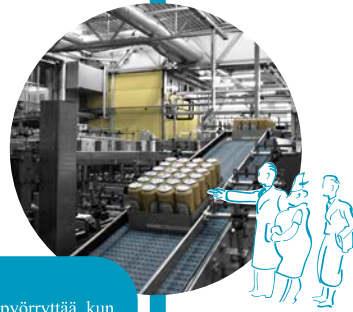
Jatkuvassa muutoksessa sekä toiminnallisesti että lakitekni-
sesti olevaan panimo- ja virvoitusjuoma-alaan kuuluu luon-
taisesti liiketoiminnallisia riskejä. Toimialan riskien lisäksi
yhtiö pyrkii välttämään muita liiketoiminnan jatkuvuutta
vaarantavia tai oleellisesti vahingoittavia riskejä, jotka
voivat aiheutua virheellisistä rekrytoinneista, epäonnistu-
neista sisäisistä prosesseista ja järjestelmistä tai ulkoisista
tekijöistä.

Yhtiön johto on määritellyt potentiaalisia riskejä, joilla
voi olla vaikutusta tulevaisuuden kannattavuuteen ja
kehitykseen.

Strategisia riskejä:

- Kiristynyt kilpailu voi heikentää yhtiön
kannattavuutta.
- Alkoholin uudistuksen mukanaan tuomat
vaikutukset näkyvät vasta viiveellä. Muutos
saattaa vaikuttaa asiakkai-
den kulutustottumuksiin.
- Satovaihtelut ja yleinen
talouskehitys vaikuttavat
oleellisesti raaka-ainekus-
tannuksiin ja voivat sitä
kautta aiheuttaa riskejä
pitkäaikaisten tuotantosopi-
musten kannalta. Markkinamuutokset vaativat tuotannon jat-
kuvaa tehostamista ja aktiivista kustannustason seuranta.
- Yhtiön operatiivisia riskejä hallitaan kehittämällä sisäisiä
prosesseja ja ohjeistuksia sekä huolehtimalla riittävästä
sisäisestä valvonnasta ja tarkastuksesta. Riskejä pyritään
hallitsemaan myös jatkuvalla automatisoinnin kehittämi-
sellä ja sen avulla kerättävällä tuotantotiedolla. Tuotannon
tehokkuuden seurantaan on rakennettu mittareita, joiden
avulla tehokkuutta pystytään seuraamaan luotettavasti.
Operatiivisten riskien hallintaan liittyy myös työympäristön
ja työolosuhteiden jatkuva kehittäminen.
- Henkilöstöriskejä pyritään ennakoimaan hyvän työnan-
tajakuvan ylläpidolla, mikä edellyttää hyvää johtamista,
palkitsemis- ja koulutusjärjestelmien kehittämistä sekä vara-

Teitä saattaa hieman pyörryttää, kun
näette nämä heikottavan hienot
uudenaikaiset aparaattimme! Tehtaan
joka nurkassa pörisee taikka ruksuttaa
jokin metka vempel. Enää ei ole
tarpeen käsin kiertää kampea juomain
sekoittamiseksi tahi näpit liimassa
etikettejä pulloihin tällä.

henkilöjärjestelmän varmistamista.

- Yhtiöstä johtumattomien ulkopuolisten riskien välttämi-
seksi mahdolliset kriittiset pisteet on kartoitettu.
- Valtiovallan ennalta arvaamattomat ja panimoalalle mah-
dollisesti haitalliset päätökset voivat hankaloittaa kaikkien
alan toimijoiden asemaa.
- Vientitoiminnot lisäävät riskejä.

Rahoituksellisia riskejä:

- Rahoitusriskien hallinnalla pyritään minimoimaan rahoit-
usmarkkinoiden haitalliset muutokset ja
niiden vaikutukset yhtiön tulokseen ja
maksuvalmiuteen. Yhtiön lainat on sidottu
lyhyisiin markkinakorkoihin. Markkina-
korkojen muutokset vaativat aktiivista
seuranta yhtiön hallitukselta. Lainojen
suojaustarvetta korkojen nousua vastaan
seurataan aktiivisesti.
- Likviditeettiriskin hallinnan tavoitteena on rahoituksen
varmentaminen kaikissa tilanteissa.
- Yhtiön saatavien luottoriski on hyvin hallinnassa, sillä
yhtiö myy merkittävän osan tuotteistaan vakavaraisille kes-
kusliikkeille. Merkittäviä riskikeskittymiä ei ole näköpiirissä.
- Vientitoimintojen käynnistyessä valuuttariskit kasvavat.
Tarvittaessa valuuttariskit minimoidaan suojauksilla.

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuus on pääomavaltainen
toimiala. Suuri osa yhtiömme varallisuudesta on sidottu
tuotantolaitoksiin ja -laitteisiin. Siten esimerkiksi tulipalo,
vakava konerikko tai ilkeä voimavarojen häviö voi aiheuttaa merkittäviä
omaisuus- ja keskeytysvahinkoja sekä muita epäsuoria
haitallisia vaikutuksia yhtiön toimintaan. Pyrimme suojautu-
maan näiltä riskeiltä arvioimalla riskienhallinnan kannalta
tuotantolaitoksia, -laitteita ja -prosesseja.

Tarkistamme vuosittain vakuutuksemme osana riskien koko-
naishallintaa ja suoritamme kahden vuoden välein kattavan
riskikartoituksen yhdessä vakuutusyhtiön kanssa. Vakuutuk-

silla pyritään peittämään riskit, jotka on taloudellisesti tai
muista syistä järkevää hoitaa vakuuttamalla. Olemme myös
panostaneet tilojen ja laitteistojen jatkuvaan kunnossapi-
toon, huoltoon ja vikojen ennaltaehkäisyyn.

Vireillä ei ole oikeudenkäyntejä tai muitakaan kiistakysy-
myksiä, jotka vaikuttaisivat oleellisesti yhtiön toiminnan
tulokseen.

Yhtiön ulkopuolisiin riskeihin varaudutaan toimialan aktiivi-
sella seurannalla ja toimintojen huolellisella suunnittelulla.

Yhtiön ympäristönsuojelun periaatteita

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaalla on Etelä-Suomen Ympäris-
tökeskuksen (nykyään Lounais-Suomen Aluehallintovirasto)
myöntämä ympäristölupa, jonka puitteissa yhtiö toimii.
Olemme sitoutuneet noudattamaan kestävän kehityksen
periaatteita ja ottamaan huomioon toiminnassamme ter-
veys-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat. Toimintaa kehi-
tetään ympäristö- ja laatuohjelman mukaisesti, päivittäen
kehityskohteet vuosittain.

- Yhtiöllä on elokuussa 2013 sertifioitu ISO 14001:n mukai-
nen ympäristöjärjestelmä.
- Vuodesta 2001 lähtien tuotantolaitoksella on käytetty
sähköenergian lähteenä ainoastaan tuulivoimaa. Tuulivoi-
man ansiosta olemme vuodesta 2001 lähtien säästäneet
hiilidioksidipäästöjä yhteensä yli 24 000 tonnia, verrattuna
hiililauhteella tuotettuun sähköön.
- Kevästä 2018 lähtien yhtiöllä on oma aurinkovoimala,
jonka koko kapasiteetti tulee yhtiön omaan käyttöön.
- Yhtiön jätevesipäästöjä
tarkkaillaan riippumattoman
laboratorion toimesta.
- Toiminnasta syntyvä jäte
lajitellaan ja kaikki kierrä-
tyskelpoinen jäte toimitetaan
kierrätettäväksi.

- Panimosta syntyvä mallasjäte toimitetaan kaikki hyöty-
käyttöön seuraavasti:
 - n. 500 kg yhtiön kesälampaiden ravinnoksi
 - n. 2.000.000 kg paikalliselle lihakarjatilalle eläinten
rehuksi
- Lasi-, pahvi-, puu- ja paperijäte toimitetaan
uusiokäyttöön.
- Energiajäte toimitetaan energiapolttoaineena
hyödynnettäväksi.
- Alumiini- ja muu metallijäte toimitetaan materiaalina
hyödynnettäväksi.
- Yhtiön käyttämä kaukolämpö tuotetaan paikallisella
sahalaitoksella puun kuoresta ja lastusta.
- Tuotannossa käytettävä höyry tuotetaan nestekaasulla.
- Yhtiön koko henkilökunta on sitoutettu ympäristövastuulli-
suuteen omassa työympäristössään.
- Yhtiöllä on energiatehokkuussopimus.

Henkilöstö

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan tavoitteena on olla yhtiö,
jolla on hyvinvoiva ja parhaan mahdollisen osaamisen
omaava sekä hyvin johdettu henkilöstö. Yhtiö henkilös-
töineen on sitoutunut noudattamaan seuraavaa yhdessä
määriteltyä toimintapolitiikkaa: Toimintamme päämääränä
on tuottaa laadukkaita laitilalaisia juomia siten, että ne
täyttävät asiakkaiden ja loppukuluttajien laadulliset ja mie-
likuvalliset toiveet sekä viranomaisten toiminnalle asettamat
vaatimukset. Koko henkilöstömme on sitoutunut jatkuvaan
tuotteiden, palveluiden ja toiminnan laadun parantamiseen
sekä ympäristöarvojen huomioimiseen. Kunniotamme kai-
kessa toiminnassamme voimassa olevaa lainsäädäntöä.
Asetamme toiminnallemme tavoitteita, joita seuraamme
säännöllisesti. Reagoimme nopeasti mahdollisiin poik-
keamiin, jolloin varmistamme kilpailukykyämme myös tule-

vaisuudessa. Panostamme henkilöstömme hyvinvointiin ja koulutukseen varmistuen näin toimintapolitiikkamme sisäistämisen koko yhtiössä. Viestimme itses-
tämme avoimesti ja aktiivisesti kaikille tärkeille
sidosryhmillämme.

Yhteisenä tavoitteena on yhtiön liiketoiminnan tavoit-
teiden saavuttamisen edis-
tämisen. Työolosuhteiden
jatkuva kehittämisellä
yhtiö haluaa jatkossakin
olla alueensa tavoitelluin
työnantaja.

Valmistamme juomamme hyväksi
havaituilla, perinteisillä menetelmillä ja
resepteillä, mutta samalla teemme myös
ankaraa aivotyötä uusien
voimaannuttavien makuelämysten
synnyttämiseksi.

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan arvot ovat:

Y = Yhteistyö

Y = Ylpeys

A = Asiakaslähtöisyys

Henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden lopussa 58 (51).
Tilikauden aikana palveluksessa oli lisäksi 21 (14) määräai-
kaista työntekijää. Yhtiön keskimääräinen työntekijämäärä
tilikaudella oli 57 (2016/53 ja 2015/51).

Henkilöstökulut tilikauden aikana olivat 2.751.259,72
(2.852.036,35) euroa. Henkilöstökulujen osuus oli
15,4 (15,3) % liikevaihdosta. Yhtiön koko henkilöstö oli
kannustepalkkauksen piirissä. Yhtiö on solminut toimitusjoh-
tajan kanssa toimitusjohtajasopimuksen.

Osakepääoma, omat osakkeet ja valtuutukset

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n osakepääoma oli tili-
kauden alkaessa ja päättyessä 43.074 euroa jakaantuen
5.125.806 osakkeeseen. Osakkeista 5.125.092 kpl on
ulkona ja yhtiön hallussa on 714 kpl vastaten 0,01 pro-
senttia yhtiön osakepääomasta ja äänimäärästä. Omat
osakkeet ovat jääneet yhtiön haltuun aiemmalla tilikaudella
eikä niitä ole silloisten säännösten määräajassa luovutettu
eikä mitätöity. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Varsinainen yhtiökokous 11.4.2017 valtuutti hallituksen
päättämään 11.4.2018 mennessä osakepääoman korot-

tamisesta uusmerkinnällä. Valtuutus sisältää oikeuden
poiketa osakeyhtiölain määrittämien rajoituksin osakkeen-
omistajien merkintäetuoikeudesta. Valtuutus sisältää
oikeuden enintään 768.870 uuden
osakkeen antamiseen sekä enin-
tään 714 yhtiön hallussa olevan
oman osakkeen luovuttamiseen
maksua vastaan tai maksutta. Yhtiö
ei järjestänyt valtuutuksen oikeuttamaa osake-
antia eikä luovuttanut omia osakkeita tilikauden
aikana eikä sen päätyttyä.

Osakkeenomistajat ja yhtiön johdon osakeomistus

Yhtiöllä oli tilikauden päättyessä 754 (733) osakasta. Tili-
kauden päättyessä ulkona oli 5.125.092 osaketta.

Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat ovat tilanteessa
31.12.2017:

Osakkeenomistajat <i>tehtävä johdossa</i>	osakkeita	%
Markku Pilppulan kp.	632.759	12,35 %
Rami Aarikka <i>hallituksen jäsen, toimitusjohtaja</i>	604.122	11,79 %
Kari Lehto	290.500	5,67 %
Totti Salko <i>hallituksen jäsen, puheenjohtaja</i>	284.636	5,55 %
Jon Granström <i>hallituksen jäsen</i>	281.337	5,49 %
Olli Laihosen kp.	199.316	3,89 %
Jukka-Pekka Isotupa	178.500	3,48 %
Ari Antola	129.577	2,53 %

Kahdeksan suurimman osakkaan omistus oli yhteensä
50,75 % ulkona olevista osakkeista ja äänistä.

Osakkeenomistajina luetelluiden lisäksi hallituksen jäse-
nistä Esa Wrang omistaa 1.000 osaketta, Anne-Maria
Antola-Pilppula 1.815 osaketta ja Jean Karavokyroksen
sidosyhtiö 3.000 osaketta. Yhtiön tilintarkastaja ja varati-
lintarkastaja eivät omista yhtiössä osakkeita.

Osake- ja osakasrekisteriä pidämme yllä Oskari-osakasre-
kisteriohjelmalla. Olemme luopuneet kokonaan paperisista
osakekirjoista. Yhtiön osakkeilla käytiin tilikaudella yleisim-
min kauppaa Privanet Capital Markets Oy:n listaamatto-
mien osakkeiden markkinapaikalla.

Yhtiön johto ja tilintarkastajat

Yhtiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Totti Salko
ja varapuheenjohtajana Jon Granström. Hallituksen muut
varsinaiset jäsenet ovat Rami Aarikka, Esa Wrang, Jean
Karavokyros ja Anne-Maria Antola-Pilppula.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Rami Aarikka.

Yhtiön tilintarkastaja on KHT Ville Anttila ja varatilintarkas-
taja KHT Osmo Valovirta.

Arvio todennäköisestä kehityksestä kuluvalle tilikaudella

Yhtiön hallitus arvioi tilikauden liikevaihdon ja myyntivoi-
lyymin nousevan hieman. Epävarmuustekijänä on uuden
alkoholilain vaikutus alaan sekä mahdollisen Aasian vien-
nin käynnistymisen ajankohta. Kannattavuuden uskotaan
pysyvän hyvällä tasolla.

Hallituksen esitys osingonjaosta

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat tilinpäätöksessä
ovat 8.986.263,96 euroa, josta tilikauden voitto on
1.039.437,79 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei
ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia
muutoksia eikä myöskään osakeyhtiölain tarkoittama mak-
sukykyisyydesti vaikuta voitonjakokelpoisten varojen mää-
rään. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle seuraavaa:

- osinkoa jaetaan 0,30 (0,40) euroa osakkeelta kulle-
kin ulkona olevalle 5.125.092 osakkeelle eli yhteensä
1.537.527,60 (2.050.036,80) euroa.

- osingonjakoon käytettävät varat koostuvat tilikauden voi-
tosta 1.039.437,79 euroa sekä edellisten tilikausien voitto-
varoista 498.089,81 euroa.

Tulostaskelma

	1.1. - 31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIKEVAIHTO	17 858 748,26	18 700 729,19
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos +/-	-42 301,00	196 183,40
Valmistus omaan käyttöön	84 027,08	90 449,83
Liiketoiminnan muut tuotot	117 661,16	289 210,74
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-7 452 317,22	-7 869 871,10
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	90 945,77	83 599,01
Ulko puolisot ja palvelut	-1 654 696,63	-3 063 653,01
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-9 016 068,08	-10 849 925,10
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 252 032,68	-2 248 969,40
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-422 170,64	-497 876,38
Muut henkilösivukulut	-77 056,40	-105 190,57
Henkilöstökulut yhteensä	-2 751 259,72	-2 852 036,35
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 166 261,44	-1 187 662,46
Liiketoiminnan muut kulut	-3 911 236,96	-2 908 871,71
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	1 173 309,30	1 478 077,54
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	0,00	28,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	337,96	1,20
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-6 978,36	-6 220,73
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-6 640,40	-6 191,53
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	1 166 668,90	1 471 886,01
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	63 390,04	74 852,40
Tuloverot	-190 621,15	-309 514,89
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	1 039 437,79	1 237 223,52

Tase

	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	195 198,50	236 037,55
Aineelliset hyödykkeet	10 517 697,64	10 877 077,69
Sijoitukset	4 421,03	25 901,05
Pysyvät vastaavat yhteensä	10 717 317,17	11 139 016,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	2 141 466,70	2 087 937,69
Pitkäaikaiset saamiset	36 999,42	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	4 555 976,17	3 698 350,22
Rahat ja pankkisaamiset	2 385 672,33	3 408 361,39
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	9 120 114,62	9 194 649,30
VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 837 431,79	20 333 665,59
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	43 074,00	43 074,00
Ylikurssirahasto	871 504,09	871 504,09
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	7 946 826,17	8 759 639,45
Tilikauden voitto (tappio)	1 039 437,79	1 237 223,52
Oma pääoma yhteensä	9 900 842,05	10 911 441,06
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	3 965 183,15	4 028 573,19
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	629 520,00	870 280,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	240 760,00	222 240,00
Saadut ennakot	15 174,00	24 357,53
Ostovelat	1 644 289,61	1 506 469,37
Muut velat	2 916 792,73	1 516 346,28
Siirtovelat	524 870,25	1 253 958,16
Lyhytaikainen yhteensä	5 341 886,59	4 523 371,34
Vieras pääoma yhteensä	5 971 406,59	5 393 651,34
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	19 837 431,79	20 333 665,59

Tilintarkastuskertomus

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n yhtiökokoukselle

Lausunto

Olen tilintarkastanut Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n (y-tunnus 0964080-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olen riippumaton yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltu-

vissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa,

Valmiit tuotteet eivät kauaa vanhene varastossamme, kun ne jo jättävät synnyinsijansa ja lähtevät maailmalle virvoittamaan janoisia. Tähän päättyy tehdaskierroksemme. Tehtaanjohtaja Aarikka toivottaa vierailijoille hyvää kotimatkaa ja riemukkaita hetkiä Laitilan juomien parissa!

väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollan tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä sekä muun vapaan oman pääoman jakamisesta on osakeyhtiölain mukainen. Puollan vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltani tilikaudelta.

Raumalla, 16. maaliskuuta 2018

Ville Anttila, KHT, osoite: Vahverotie 15 as 3, 26100 Rauma

L A I T I L A N W I R V O I T U S J U O M A T E H D A S

Limonaadikuja 4, 23800 Laitila
Puhelin 02 856 526
www.laitilan.com